

Hallintovaliokunnan mietintö 5/1995 vp

Hallituksen esitys laeiksi suuronnettomuuksien tutkinnasta annetun lain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta sekä valtion rataverkosta, radanpidosta ja rataverkon käytöstä annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 3 päivänä lokakuuta 1995 lähettänyt hallintovaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 107/1995 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina suuronnettomuustutkinnan suunnittelukunnan puheenjohtaja Kari Lehtola ja vanhempi hallitusneuvos Mirja Kurkinen oikeusministeriöstä, hallitusneuvos Jaakko Pohjola liikenneministeriöstä, hallintojohtaja Juhani Koppari VR-Yhtymä Oy:stä, toimitusjohtaja Valde Mikkonen Liikenneturvasta sekä hallintojohtaja Yrjö Judström ja lakimies Raimo Niippa Helsingin kaupungin liikennelaitoksesta. Lisäksi sisäasiainministeriö ja Ratahallintokeskus ovat antaneet kirjallisen asiantuntijalausannon.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että raideliikenneonnettomuudet ryhdyttäisiin tutkimaan onnettomuuksien tutkinnasta annetun lain eli nykyisen suuronnettomuuksien tutkinnasta annetun lain mukaisessa järjestyksessä. Pienemmät raideliikenneonnettomuudet tutkisi oikeusministeriön yhteyteen 1 päivästä maaliskuuta 1996 lukien perustettavaksi suunniteltu onnettomuustutkintakeskus. Vakavammat onnettomuudet tutkisi oikeusministeriön ja suuronnettomuudet valtioneuvoston asettama tutkintalautakunta.

Valiokunnan kannanotot

Suuronnettomuudet ja niiden vaaratilanteet on vuodesta 1986 tutkittu suuronnettomuuksien tutkinnasta annetun lain (373/85) nojalla. Uuden ilmailulain säätämisen yhteydessä suuronnettomuuksien tutkinnasta annettua lakia muutettiin

(282/95) lain nimikkeen lisäksi siten, että ilmaisuonnettomuuksien tutkinta siirretään asetuksella säädettävänä ajankohtana, ilmeisesti 1 päivästä maaliskuuta 1996 lukien, riippumattomalle tutkintaviranomaiselle. Sanotun uudistuksen eduskuntakäsittelyn yhteydessä (HE 294/1994 vp) liikennevaliokunnalle antamassaan lausunnossa n:o 11/1994 vp hallintovaliokunta esitti lausumaa, jossa valiokunta edellyttää hallituksen pikaisesti ryhtyvän toimenpiteisiin myös maa- ja vesiliikenneonnettomuuksien tutkinnan järjestämiseksi mahdollisimman laajalti onnettomuuksien tutkinnasta annettavan lain mukaisessa järjestyksessä. Liikennevaliokunta otti lausuman mietintöönsä täsmentäen kannanottoa vielä niin, että tieliikennelaissa (267/81) määritelty autoilu ja kevytliikenne sekä veneliikennelaissa (151/69) määritelty veneily eivät kuuluisi kannanotossa tarkoitettua maa- ja vesiliikenteen piiriin. Sanottu lausuma tulee osittain huomioon otetuksi nyt käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että tieliikenneonnettomuuksia ei niiden suuren lukumäärän takia ole tarkoituksenmukaista, suuronnettomuuksia lukuun ottamatta, sisällyttää onnettomuuksien tutkintaa koskevan lain piiriin. Hallintovaliokunta katsoo, että asia voidaan paremmin perustella toteamalla, että tieliikenneonnettomuuksien osalta on Suomessa hyvin toimiva tutkintajärjestelmä. Tätä toimintaa, johon myös viranomaistahot osallistuvat, ylläpitää vakuutusyhtiöiden liikenneturvallisuustoimikunta (VALT). Suomessa toteutettu eri intressitahojen vapaaehtoiseen yhteistoimintaan perustuva tieliikenneonnettomuuksien tutkintajärjestelmä on saanut myös kansainvälistä huomiota ja tunnustusta.

Valiokunta katsoo, että on syytä selvittää, onko tarpeen antaa nykyiselle toimivaksi osoit-

tautuneelle tieliikenteen tutkintajärjestelmälle myös säädöspohja. Tämä saattaisi tapahtua esimerkiksi siten, että onnettomuuksien tutkinnasta annettuun lakiin otettaisiin asiaa koskeva maininta tarkemman sääntelyn jäädessä asetuksen varaan. Valiokunta ehdottaa asiaa koskevaa lausumaa sekä aikaisemman lausuman uudistamista vesiliikenteen osalta. *Valiokunta edellyttää hallituksen ryhtyvän toimenpiteisiin myös vesiliikenneonnettomuuksien tutkinnan järjestämiseksi onnettomuuksien tutkinnasta annetun lain mukaisessa järjestyksessä sekä selvittävän eri tahojen vapaaehtoisuuteen perustuvan nykyisen tieliikenneonnettomuuksien tutkintajärjestelmän osalta säädöspohjan tarpeellisuuden.*

Helsingissä 1 päivänä marraskuuta 1995

Esitys liittyy valtion vuoden 1996 talousarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1996.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä valiokunnan esittämin kannanotoin sellaisinaan.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Väistö, varapuheenjohtaja Dromberg sekä jäsenet Juurola,

Kallio, Karpio, V. Koski, Kurola, Löy, Manninen, Mikkola, T. Pohjola, Polvi, Puhjo ja Pulliainen.